

Centralasien

Fire danske landmænd i firehjulstrækkere gennem Usbekistan, Tadsjikistan og Kirgisistan

■ I Samarkand i Usbekistan er der nogle imponerende moskéer som denne, hvor det fra venstre er Jens-Arne Kristiansen, Kirsten Mouritsen og Ingelise Grønfeldt, der får noget af vide af en guide.

■ Ved et besøg hos en mælkeproducent med 70 køer så de danske landmænd også et gårdmejeri, der fremstillede oste.

■ Kartofflerne bliver taget op med håndkraft af kvinderne, der også sorterer dem.

■ Elever i en skole i Tadsjikistan, som snakkede engelsk med Ingelise Grønfeldt, Jens-Arne Kristiansen og Kirsten Mouritsen (står bag Jens-Arne).

- Vi så folk på den anden side af floden ovre i Afghanistan, og fire mandlige nomader, der var på vej ned fra sommergræsning i bjergene med deres får og geder, kom helt ned for at se nysgerrigt på os, forklarer en af de danske deltagere på en helt usædvanlig studietur.

Jørgen P. Jensen
jppj@effektivtlandbrug.dk

■ - Det er mit livs rejse, konstaterer Kirsten Mouritsen.

Hun og kun to andre danske deltagere var for nogle måneder siden på studietur i Centralasien med landmand og eventyrer Jens Harrekilde som guide for det landbrugsfaglige rejsebureau rejs-og-oplevelse.

De fire startede med at flyve til Samarkand i Usbekistan.

- Vi havde nok fornemmelse

for, at vi var på vej til at opleve noget helt særligt. Men vi vidste selvfølgelig ikke, hvad det var, fortæller hun.

For det er vel nok første gang nogensinde, at der er udbudt en studietur med fokus på blandt andet landbrug til Usbekistan, Tadsjikistan og Kirgisistan.

Tæt på de lokale i de tre lande

Selvom det er mange år siden, at landene var en del af Sovjetunionen, og Rusland ikke er lige velset blandt alle i de nu

uafhængige lande, er russisk et sprog, der tales.

- Derfor var det fantastisk, at Jens Harrekilde som vores guide kunne sproget og på den måde kommunikere med alle dem, vi mødte mere eller mindre tilfældigt på vores vej, fortæller Ingelise Grønfeldt. Hun var sammen med sin mand, Jens-Arne Kristiansen, de to øvrige deltagere på studieturen.

Til at køre gruppen fra sted til sted var der lejet solide, nyere firehjulstrækkere med lokale chauffører.

- At være så få betød også, at vi kunne stoppe, når vi så noget spændende, og tiden tillod stop, siger Kirsten Mouritsen.

Høst af bomuld med håndkraft

På studieturen var der indlagt besøg på nogle landbrug. Men ikke nok med det, for der blev snakket med flere end planlagt.

For eksempel kom den lille gruppe forbi en bomuldsmark, hvor høsten var i gang.

- Med Jens' russiske og håndtegn med mere fik vi en del at vide om dem, vi snakkede med, forklarer Jens-Arne Kristiansen.

I de industrialiserede lande er høst af bomuld for længst mekaniseret. Men her var der også håndarbejde i foragrene.

- Vi så kun kvinder og fik at vide, at mændene gik hjem til middag. Det undrede vi os noget over og spurgte selvfølgelig hvorfor, fortæller Kirsten Mouritsen.

Svaret var, at kvinderne bliver ved uden mændene, fordi de kan lide arbejdet.

- Men jeg tror selvfølgelig nærmere, det er fordi, de er nødt til det, mener hun.

Noget, der underbygger det synspunkt, er, at der udover de kvindelige plukkere også var tre mænd til at holde øje med

■ I dette vidtstrakte landskab mødte den lille gruppe danskere en kvægbonde med Angus kvæg og fedthalefår, hvor besøget blev indledt med et måltid.

Global Farming

■ Bomuld er en vigtig afgrøde i området, som næsten altid håndplukkes af kvinder.

■ Landskaber i de tre lande, Usbekistan, Tadsjikistan og Kirgisistan, er overvældende storslåede mange steder som her. Det er et pas i 4.300 meters højde, og gruppen spiser den medbragte frokost.

Fotos: Privat

gisistan

høsten. Næmlig en agronom, en arbejdsleder og en læge skulle nogle blive dårlige.

Fedthalefår og Angus kvæg

De fleste kvægbesætninger i de tre lande er små med en til tre køer.

Men der er også nogle få, som har flere penge og dermed råd til at have større besætninger.

- Vi besøgte en landmand, som åbenbart var højtstående og havde flere penge end folk flest. Han havde investeret i en større besætning med såvel Angus kvæg og fedthalefår, fortæller Kirsten Mouritsen.

Dyrene så godt ud, selvom de på tidspunktet for besøget måtte tage til takke med at græsse på en mark, hvor græsset var helt vissent og gnavet grundigt ned.

- Det var et rigtig godt besøg, fastslår Jens-Arne Kristiansen.

Han peger på, at Usbekistan

har et stort potentiale for at producere langt flere landbrugsprodukter, end tilfældet er nu.

Så en mindre produktion af ost

Et andet besøg var hos en landmand med malkekøer, der havde et gårdmejeri, som fremstillede ost.

- De 70 køer så ikke ligefrem godt ud, og ensilagen var også af en ringe kvalitet, påpeger Jens-Arne Kristiansen.

Han blev spurgt af landmanden, om det var muligt at købe nogle køer i Danmark til at forbedre ydelsen.

- Men jeg måtte sige til ham, at før jeg vil sælge dyr til ham, skal pasningen af dem, han har, være noget bedre. Det gælder både fodring og for eksempel klovplejen.

Men ostene så fine ud og blev emballeret fint med flotte mærkater, før de forlod gårdmejeriet.

En fantastisk flot natur

Et helt andet aspekt af studieturen udover det tætte møde med mange lokale undervejs i de tre lande var den fantastiske flotte natur.

- Vi kørte meget af tiden i bjerge på veje, hvor kun fire-hjulstrækkere kan køre, siger Ingelise Grønfeldt.

Vejene går både gennem dale og pas, som skal passeres for at komme til næste dal.

- Det højeste pas, vi var igennem, var i 4.600 meters højde, fortæller hun.

Et af de øvrige højdepunkter på turen var Pamir-dalen, hvor der løber en flod, der også er grænsen til Afghanistan.

Her blev der gjort holdt.

Selvom det er fristende at tænke på at komme ind i Afghanistan, var det ikke en mulighed af flere for tiden indlysende årsager.

- Men vi så folk på den anden side af floden, og fire mandlige nomader, der var på vej ned fra sommergræsning i bjergene med deres får og geder, kom helt ned for at se på os, forklarer hun.

De var nok lige så nysgerrige på, hvem der stod på den modsatte bred af floden, som danskerne var efter at få en snak med dem. Men lige netop den grænse hverken må eller

kan man krydse for nuværende.

Måske det bliver muligt i fremtiden? Tanken er i hvert fald at gentage turen i det kommende år for fire nye deltagere.

DEMODAG

GUDP "UNBEETABLE"

Demonstration af roeensilering

Onsdag d. 13. december

ved "Stortoft", Torben Kragh, Over Fiddevej 33, 6854 Henne. Tilmelding er ikke nødvendig!

Program for dagen:

Indlæg om projektet "UNBEETABLE"
Demo af blanding med råvare
Præsentation af knuseskovlen
Demo af indlægning af knuste roer i silo.

Demodagen starter kl. 10.00 og slutter kl. 15.00.
Kl. 12.00-13.00 er der frokost til alle.
Kl. 13.00 gentages formiddagens program.

SEEDING THE FUTURE SINCE 1856

■ Fire afghanske nomader på den anden side af grænsefloden kigger nysgerrigt på de danske landmænd. Nomaderne har sommergræsset dyrene i over 4.000 meters højde og nu på vej ned i dalene for vinteren.